

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 150 Lei
Pe jumătate . . . . . 75 Lei
la străinătate . . . . . 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, jud. Târnava-Mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Lucruri foarte triste în Banat

Am mai vorbit noi, în mai multe rânduri, despre marea nenorocire a Banatului care este împușinarea copiilor. Am spus de atâtea ori că fără credință și fără moralitate un popor nu poate trăi, ci se prăpădește, rând pe rând. Constatările noastre au fost ca mazărea pe perețe, ba unii bănățeni s'au chiar supărat pe noi.

Iată acum cecece spune un medic despre Banat, și încă un medic care a studiat mai multă vreme împrejurările de acolo și le-a așternut pe hârtie, într'o carte care cuprinde aproape 100 pagini. Medicul este dl. Dr. Petre Râmneanțu, iar cele observate de D.-Sa se referă ce e drept numai la comuna Vărădia, dar privesc întreg Banatul. Cartea dlui doctor Râmneanțu este o carte scrisă pentru oamenii de știință, iar cecece constată D.-Sa este deadreptul uluitor. Să vedem constatările făcute:

Până la recensământul (numerarea populației) din 1869 populația în Vărădia creștea mereu, precum și este natural în oricare comună. De atunci încoace populația scade într'una. Cauza este împușinarea continuă și treptată a nașterilor. Pe când adevărat această comună număra în 1869 cu totul 3511 locuitori, aceștia până la 31 Decemvrie 1930 s'au împușinat cu nu mai puțin de 1385, ajungând la numărul scăzut de abia 2126 locuitori. Urmarea e că comuna Vărădia este o comună îmbătrânită, care n'are tineret sub 19 ani decât 24,3 la sută, pe când în Ardeal tinerii sub 19 ani, sunt peste tot 45 la sută.

În țara întregă locuiesc cam 4 persoane și jumătate (4,5) într'o casă, pe când în Vărădia și în Banat peste tot trăiesc abia 3,6. Cauza știți care este? Ni-o spune tot dl. Dr. Râmneanțu: traiul rău și neînțelegerea dintre părinți și copii. „Lipsa autorității părințești asupra copiilor, pe care am observat-o în cursul anchetei, este fără margini. Părinții nu se străduiesc să impună respect unicului copil, iar aceasta când devine mare, își face de cap. Lipsa de educație a contribuit la distrugerea familiei patriarhale și la fărâmițarea menajelor”. — Auzit-ați?

În ce privește averea, dl. doctor constată că dela 1900 până la 1930 averea unei persoane a crescut conside-

rabil. „Dealtfel, sub nicio formă, copiii de familie nu admit descompunerea averii familiare în două sau trei părți, proprietatea rămânând în cerc închis”. În cazul când au doi sau mai mulți copii, numai unul rămâne în moșia părintească, ceilalți sunt îndrumați la meserie ori la comerț. Ei însă nu rămân în sat, căci li-e rușine, ci merg în lumea largă, și acolo devin meseriași sau comercianți.

În cecece privește divorțurile, deși acestea nu sunt arătate decât începând cu anul 1911, dl. doctor ne dă o iconă deadreptul îngrozitoare: *În anul 1931—1933 la o sută căsătorii s'au produs 18 divorțuri, pe când în județele Ardealului abia 3—4. Căsătoria în Banat nu se mai bizue pe dragoste, ci este o afacere banală de bălcuie precupețită la început și desfăcută la cel mai mic indiciu când târgoveții au observat că zestrea nu corespunde”.*

Ce a constatat așadar dl. doctor Râmneanțu?

1. Oă în Banat căsătoria nu mai este sacrament, ci o afacere de bălcuie.
2. Oă divorțurile s'au înmulțit îngrozitor.
3. Oă au sporit averile într'un mod simțitor, în schimb însă
4. A scăzut îngrozitor numărul copiilor și prin urmare populația întregă.
5. Părinții nu-și știu crește copiii. Și cari sunt cauzele acestei nenorociri deadreptul îngrozitoare?

Lipsa credinței și prin urmare a moralității creștine, închinarea la mamona, adevărat la avere, din care rezultă luxul și plăcerile.

Și toate acestea nu le constată un preot, care e chemat să moralizeze poporul, ci un medic și bun patriot, care, observând toate acestea, rămâne îngrozit de viitorul neamului nostru.

Pentru Dumnezeu, dar când își vor da seama bănățenii oă așa nu mai merge? Că fără Dumnezeu, fără credință și fără moralitate un neam nu poate trăi oă trebuie să se prăpădească, așa cum vedem oă se prăpădește, văzând cu ochii, Banatul!

Banatul este aproape pe deantregul ortodox. Noi n'avem în Banat decât foarte puțini credincioși. Episcopia no-

stră din Lugoj știm oă luptă cu toate puterile împotriva păcatelor bănățenilor. Nu ne îndoim oă acelaș lucru îl face și biserica ortodoxă. Ce bine ar fi însă, dacă biserica ortodoxă, în loc să se lupte împotriva concordatului și a bisericii unite, ar începe o adevărată luptă, mână la mână cu biserica unită, împotriva imoralității, ce se încuibă tot mai mult nu numai în Banat ci și în restul țării, și aceeași luptă ar înteeți-o și împotriva sectelor, cele două biserici întrecându-se, în lupta aceasta nobilă, una pe alta!

„Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română!”

Iuliu Maier

Către abonați

Ne apropiem de sfârșitul anului. Nu mai sunt nici două luni până atunci. După un strămoșesc și frumos obicei, Românul, când trece granița unui nou an, aruncă o privire amănunțită asupra celui care a trecut în lumea fără întoarcere, căutând să vadă cum și-a îndeplinit datorințele în decursul lui. Și dacă sufletul lui se va afla cu scădere, va porni pe drumul noului an cu pași greoi, cu privirea întunecată, cu semne cari nu prevestesc noroc.

Te va întreba și această creștinească gazetă care săptămână de săptămână și-a adus în casă lumină și mângâiere, te va întreba, cum și-ai făcut datoria față de ea. Te va întreba deschis: și-ai plătit abonamentul? Ce i vei răspunde atunci? Grăbește-te și-ți îndeplinește datoria, plătind ceace-i datorezi, ca să nu fii în scădere când treci pragul anului nou.

Pentru județele bântulte de secetă.

În paginile ziarului nostru am scris de mai multe ori despre seceta cumplită ce s'a revărsat în anul acesta asupra județelor din sudul Basarabiei. Locuitorii acelor județe au ajuns de pe acum de nu mai au ce mânca. Guvernul țării a dat pentru ei o sumă de bani, rugând toate societățile de binefacere să vină în ajutorul lor. Biserica unită încă și-a îndreptat ochii săi înfălegători spre frații din Basarabia. Toate cancelariile noastre vlădicești au trimis înștiințare preoșilor să facă colecte publice în biserici. Din banii străni dela suflute înțelegătoare de oamenii cu stare sau din „bănașii văduvel”, se vor îndulci zilele celor loviți de soartă în sudul Basarabiei.

meșterugite. L-am ascultat însă parc'aș fi cetit din slova sfântă a unei cărți. I-am căutat în ochi durerea. Și am găsit lumina nădejdi. — Suferim, căci și Isus a suferit, — a fost ultimele lui cuvinte.

Și a plecat, mai departe, pe jos. Acum bătătorește poate prin părțile Aludului, dacă nu mai departe. M'am întrebat după plecare: Ce-ar fi de el dacă n'ar avea credință?

Pe drumul ce urcă și coboară, prin văile și dealurile ardelene, îl văd parc'aș purtându-și în spate traista sărăciei. În suflet îi întrezăresc lucind o comoară, care-i face povara ușoară: Comoara credinței, care-l spune: Fericiți cei ce flămânez... căci aceia se vor sătura.

Lucruri mici, dar supărătoare

Dacă ar fi să luăm zile de sărbătoare națională toate zilele în cari flutură drapelul deasupra instituțiilor sau caselor particulare, apoi aici la Blaj o mare parte a anului ar fi sărbătoare națională. Căci sufer mulți blăjenii de o mică ... neglijență. Lasă drapelul deasupra căsii, două-trei, ba chiar mai multe zile după sărbătoare.

Sâmbăta trecută, a doua zi după onomastica Marelui Voievod Mihai, fluturau drapelul în Blaj ca și în ziua de sărbătoare. Un străin m'a rugat să-i lămuresc ce fel de sărbătoare națională e azi? Ce era să-i spun? Sărbătoarea ... neglijenței blăjenilor.

În alte țări cetățenii consideră ca o datorie de onoare, pe care o și îndeplinesc cu mândrie, ca odată cu apusul soarelui să coboare drapelul. Ar fi frumos dacă această datorie de onoare și-ar lua-o și cetățenii noștri, unul fiecare pentru sine.

Aeroplan prăbușit. Un avion militar francez condus de un ofițer, ducea săptămâna trecută șase călători dela Paris spre un oraș din provincie. Nu se știe din ce pricină, deasupra unei văi aeroplanul s'a prăbușit omorând pe loc pe cei șase călători și pe conducător.

D. Titulescu aduce vești dela Geneva

— „Situția internațională e grea, dar totul depinde de felul cum fiecare stat își înțelege datoria față de sine însuși și față de celelalte“, spune D-Sa —

Săptămâna trecută a sosit în țară d. Nicolae Titulescu, ministrul de externe al țării noastre, venind direct dela Geneva. Poate dela războiul Incoace Societatea Națiunilor n'a trăit zile mai frământate decât ale toamnei acesteia, când a început războiul din Africa. Oea dintâi menire a ei e să slujească pacea. Or, pacea e amenințată din toate părțile. Așa se explică frământările cele mari dela Geneva și nerăbdarea cu care au fost așteptate la noi în țară, cuvintele lămuritoare ale dlui Titulescu.

Întrebat de gazetari să le spună cum stau lucrurile la Geneva, D. Sa a spus următoarele:

„Situția internațională este grea.

S'au făcut toate eforturile necesare pentru ca, pe de o parte, datorințele statelor membre ale Societății Națiunilor decurgând din Pact să fie executate cu scrupulozitate, iar ca pe de alta să se ia toate măsurile necesare pentru ca o pace dreaptă între Italia și Abisinia să poată fi restabilită cât mai curând.

Speranța fiecăruia din noi este ca aceste din urmă eforturi reușind, măsurile riguroase ale Ligei să fie aplicate pe o durată cât mai scurtă.

Interesele în joc sunt însă prea com-

plexe pentru ca să se poată afirma când un asemenea țel dorit de toți ar putea fi atins.

Ca român, prieten al Italiei și iubitor de pace, eu fac cele mai calde urări pentru realizarea lui grabnică.

Menirea Societății Națiunilor

Oricare ar fi însă deosebirea părților, un lucru apare limpede tuturor acelorora cari au trăit deaproape ultimele întâmplări dela Geneva.

Mecanismul Societății Națiunilor cu privire la sancțiuni, cu toate că era vorba de prima aplicare a art. 16 de când există Liga, a funcționat cu o precizie și o repeziune cari au dezarmat chiar pe adversarii cei mai aprigi.

Nu trebuie privit ceea ce s'a făcut la Geneva prin prisma conflictului italo-abisinian, ci prin prisma unui conflict ce ar putea să izbucnească mâine în Europa.

Spunând aceasta și tot ce va urma, departe de mine gândul că aș fi vizat la Geneva un stat concret. Până la dovada contrarie, avem datoria să considerăm iubirea de pace a tuturor popoarelor ca egală și în special avem datoria să înlăturăm tot ceea ce ar putea să dez-

ochii trupului, nici ochii spiritului unui om sănătos sau treaz.

Dar pot fi boale grele, deși nu avem călduri de 40%. Nebunii și când n'au febră, spun tot felul de minciuni ce-au văzut și văd. Vorbesc în fața noastră cu închipiri de ale lor.

Ceace văd și aud ei, nu există în realitate: altoineva nu vede și nu aude, fiindcă în realitate nu are ce auzi.

Dacă deci cineva ne spune că a văzut și auzit ce nu au putut vedea și auzi alții, trebuie să ne întrebăm mai întâi:

— Treaz e omul acesta, sau aiurează?

— Sănătos e, sau bolnav?

— Are febră, sau e nebun?

Și numai după ce ne vom convinge că-i treaz, că-i eu desăvârșirea sănătos, putem să credem ce va spune.

Ba încă mai trebuie un lucru de căpetenie, pentru a-i crede.

Să fie un om cu totul cinstit, drept, de bună credință, și care să nu aibă nici un interes, sau să tragă vre-un folos din ceea ce spune.

Lucrul acesta e de mare însemnătate și vom atârni încă asupra lui în articolul viitor.

Omul de bună credință

Am arătat în cele de mai înainte că nu pe oricine care spune că a văzut ceva ce alții nu pot vedea, ori a auzit, putem să-l credem. Ci numai pe omul de bună credință, care e în

toate mințile, e cinstit, drept, și nu are nici un interes să mințese.

A crede însemnează, peste tot, a ține de adevărat ceea ce m'am văzut cu ochii noștri, n'am auzit cu urechile noastre, n'am pipăit cu simțurile noastre, ci ne spune altul.

Afară de simțuri, noi mai putem cunoaște adevărul și cu mintea noastră. De pildă: adevărul că de cinci ori cinci fac douăzeci și cinci, nu-l pipăim cu mâna, nici nu-l vedem, cu ochii, nici nu-l auzim cu urechile, și-l înțelegem cu mintea. Adică pe lângă vederea trupesească, noi mai avem și o vedere înuntrică, a minții, a înțelegerii, și cu aceasta ajungem la cunoașterea multor adevăruri mari.

Și aici poate fi vorba de cunoașterea unui adevăr numai prin credință. De pildă: cineva a descoperit cu mintea lui și a făcut socoteli, după cari omul poate să-și facă o mașină zburătoare. Deși cei mai mulți dintre noi cu mișca noastră, nu pricepem socotelile cele înalte, oricât ni le-ar arăta cineva, — totuși credem când ne spune un om priceput. Au fost destui, cari n'au voit să creadă până când n'au văzut în văzduh aeroplanele.

Cea mai mare parte din învățătura ce se capătă în școli, e întemeiată pe credință și spusă altora, a dascălilor, a cărților. Ajungem la cunoașterea de adevăruri nouă, crezând că cei ce ne învață spun adevărul, încrezuți în știința, cinstea și bunăcredința lor.

Dacă însă știu din propria mea experiență și pățanie, că Patru ori Pavel — cari

spun că au văzut ingeri cari le-au grăit — sunt niște mincinoși de meserie, n'am să-i cred. Fie că m'au mințit pe mine, fie că au mințit pe alții, dacă sunt dovediți odată de mincinoși nu mai pot fi crezuți.

Deasemenea nu poate fi crezut cineva, care trage foloase din ceea ce spune. Dacă trage folos el, sau trag alții, cu știrea lui, împărțându-l și pe ei din banii ce se adună.

Dacă, omul care poate fi crezut, nu trebuie să aibă nici un interes din ceea ce vestește oamenilor. Deasemenea se mai cere ca el să nu învețe nici un lucru rău, să țină legea, și să se ferască de păcate mari.

Nu poate fi învățatură nouă

Dacă s'ar scobori un leger din cer și ar face minuni groaznice înaintea lumii întregi, dar ar învăța alte adevăruri decât cele cuprinse în sf. Scriptură, — nu poate fi crezute.

Învățătura nouă, în ce privește sufletul, viața vecinică, Dumnezeu în trei fețe, și peste tot învățătura nouă afară de aceea pe care o știm noi creștinii din învățătura Bisericii, nu poate fi. Și dacă vr'ea om vine cu învățatură nouă, spunând că Dumnezeu i-s'a arătat și i-a spus așa, — acel om nu poate fi decât un mare păcătos și un mare mincinos.

Descoperirea dumnezeiască sau revelația a fost închisă de Dumnezeu cu moartea celui din urmă Apostol. Dumnezeu a vorbit prin Prooroși și a dat învățături lumii; apoi a vorbit prin Fiul, prin Domnul Isus Hristos, de-

naștere unei suspiciuni defavorabile uneia din ele.

Urmările unui războiu în Europa ar fi însă atât de dezastruoase pentru toți, încât noi am lucrat la Geneva întrevăzând viitorul, nu împotriva cuiva ci pentru ceva: *menținerea cu orice chip a păcii actuale în Europa.*

Pentru ziua de mâine

Numai teama că un război ar putea izbucni aiurea, numai dorința de a-l preveni prin toate mijloacele omenesci ce stau la îndemână, explică atitudinea unor state legate de Italia printr'o afecțiune adâncă izvorită din afinitatea de rasă și o prietenie de veacuri — mă mărginesc să numesc Franța, Spania, Portugalia, România — și dă adevăratul înțeles al celor petrecute la Geneva.

»Rămâne să continuăm a păstra Italiei caldă prietenie care ne leagă de dânsa și Societății Națiunilor credința care nu ne permite să ne despărțim de dânsa.

Nu este exclus, dacă orizontul nu se turbură aiurea, ca din evenimentele ultimelor săptămâni să dispară tot cecece în chip firesc a fost și este iritant și să rămână numai tot cecece poate uni Italia de toate popoarele, fără excepție, în aceeași iubire de pace constructivă.

Totul depinde de felul cum fiecare stat își concepe datoria față de sine însuși și de ceilalți.

Ai auzit vestea cea bună? Zilele acestea apare „Calendarul dela Blaj“

operind lumii marile adevăruri ale credinței. Cecece au auzit dela Mântuitorul, au propovăduit Apostolii. Nici ei n'au dat nici o învățătură nouă, ci numai ceea ce au auzit dela Isus Hristos: „Mergând în toată lumea, învățați toate popoarele, să păzească toate câte am poruncit eu vouă“.

Cu moartea Apostolilor, fereștile cerului s'au închis. Nici un adevăr nou, nici o învățătură nouă, nu mai poate coborî la noi. Dumnezeu, prin Fiul, ne-a spus tot ce avea să ne spună, și de ce avem lipsă pentru mântuirea noastră.

Ucenicii Apostolilor, și toți sfinții părinți în șir, întreaga biserică, n'au făcut altceva decât să păstreze adevărul, așa cum l'au auzit dela Domnul Hristos. Nime n'a mai cutezat, afară de eretici, să vină cu nouă învățături creștinești.

Sf. Pavel scria încă pe vremea când trăiau apostolii:

„Dacă s'ar coborî inger din cer să vă nvețe altă învățătură decât aceea ce ați auzit dela mine, — să fie anatema“.

Deci, când un om despre care se spun minuni, se zice că-i sfânt, — învață alte învățături decât cele cuprinse în sf. Scriptură și în învățătura Bisericii, — putem ști repede că nu-i nici sfânt și că nici minuni nu poate face.

Nime, în creștinism, nu se poate lăuda că aduce învățătură nouă. Ceea la ce ne învăță sfinții adevărați, a fost totdeauna în creștinătate, în Lege și Scriptură.

Sfinții nu se pot învăța nimic nou, ci numai adevărurile, poruncile, legile, tainele cuprinse în învățătura Domnului Hristos.

De câte ori cineva se abate de acolo, e însuflat de duh rău, nu de Domnul.

(Va urma)

Bombele italiene, aruncate din înălțimile văzduhului, amestecă pământul Abisiniei cu sângele Negrilor

Pe frontul din Africa a curs în săptămâna din urmă mult sânge omenesc. Aeroplanele au intrat în jos cu o furie de nedesoris, deschizând, de acolo din înălțimi, gurile morții.

La începutul săptămânii trecute, o caravană abisiniană, bine organizată, cu camioane, câțari și cămile, trecea din Somalia (colonie engleză învecinată cu Abisinia) spre țara lor. Oât ce a trecut granița au apărut, pe neașteptate, aeroplanele italiene, parc'ar fi fost toate ciocarele dintr'un berc stârnite de agotul unei arme. Ou o iuțea fulgerătoare au început să cadă o ploaie de bombe mai întâi asupra camioanelor și apoi asupra animalelor. Animalele au fost omorite, toate, iar camioanele sfărmate, împreună cu materialul din ele.

În zorii zilei de 7 Noemvrie, italienii au început înaintarea, zdrobind câteva grupuri de abisinieni, ascunși în munții Gundi. În ziua de 8, trupele italiene au intrat în orașul Makalle, prăsit de soldații Negusului. Rasul Gugsa, acel prinț abisinian care a trecut de bună voie în rândurile italienilor, a intrat în oraș odată cu trupele lui Mussolini, și în numele Italiei a pus stăpânire pe castelul său, căci el era de loc din acel oraș.

În aceeași zi, pe frontul din Ogaden, italienii au cuprins orașul Gorahai, de mare însemnătate pentru isvoarele sale de apă. Ocuparea acestui oraș s'a făcut în urma unui bombardament de aeroplane care se pare a fost cel mai puternic de când s'a început războiul. Abisinienii tocmai se pregăteau să plece când a căzut pe ei ploaia de bombe, rămânând morți la trei mii de soldați. Soldații răniți, duși în spital la Adis-Abeba, povestesc cu groază atacul dat asupra orașului Gorahai.

Negusul a trimis mai nou pe front o jumătate de milion de recruți, fără arme, fără haine și fără de ale mâncării. Generalii de pe front cer, în loc de tineri nepregătiți și fără arme, mai bine hrană, îmbrăcăminte și arme.

Negusul se pare că și-a oam pierdut nădejdea în armatele sale, așteptând măsurile Genevei, cari vor începe la 18 l. c.

Adunarea național-țărănistă, sorocită pentru ziua de 14 Noemvrie la București, nu s'a ținut

— Cum s'a ajuns la împăciuire —

Săptămânile trecute au fost pline de frământări politice. Cel mai puternic partid din opoziție, partidul național-țărănesc, e de părere că guvernul actual e prea slab, nu poate face față stărilor politice prin cari trecem, și de aceea trebuie să plece dela putere. Ca să pună capăt cât mai de grabă guvernării liberale, partidul național-țărănesc a hotărît să țină o mare adunare la București, în ziua de 14 Noemvrie, arătând totodată celor în drept că mulțimile sunt cu ei, și lor trebuie să li-se dea puterea.

Guvernul e de părerea că orice tur-

burare înăuntrul țării e dăunătoare țării, care trebuie să-și țină privirile mereu ațintite peste graniță, de unde vin semne prevestitoare de furtună. De aceea, a trimis partidului național-țărănesc o scrisoare prin care îl anunța că guvernul nu-i dă învoirea cerută pentru ținerea adunării.

D. Ion Mihalache, președintele partidului național-țărănesc, a anunțat că totuși va ținea adunarea. Erau acum, față'n față, două tabere. Un guvern slab, dar la putere și un partid puternic, dar în opoziție.

Vinerea trecută d. Ion Mihalache a fost primit în audiență de M. Sa Regele. Au stat de vorbă aproape două ceasuri. Sâmbătă după masă, Maiestatea Sa a primit pe d. Dr. N. Lupu, vicepreședintele partidului național-țărănesc. După aceste audiențe, conducerea partidului a ținut ședință, în decursul căreia d. Ion Mihalache a spus că *situația politică s'a schimbat*, din care pricină adunarea sorocită pentru ziua de 14 Noemvrie nu se va mai ținea.

Oetățenii țării s'au întrebat: Cum s'a schimbat situația politică? După părerile cele mai temeinice, Maiestatea Sa ar fi spus conducătorilor național-țărăniști că actualul guvern nu va mai sta mult la putere. Mai are de votat câteva legi și după aceea va pleca în opoziție, lăsând loc liber național-țărăniștilor. Timpul ne va încredința despre adevăratatea acestei păreri.

Întâlnire colegială

Absolvenții liceului greco-catolic din Blaj, promoția anului 1910 s'au întrunit în 30 și 31 Oct. a. c. în Blaj, unde, sub președenția fostului profesor dirigit de clasă, d. Augustin Caliani, azi director general în Ministerul Instrucțiunii, au sărbătorit împlinirea unui sfert de veac dela terminarea acestui liceu. La această serbare școlară, au luat parte următorii foști elevi: Vasile Abușan, profesor în Dieșămmărtin, Ioan Balu, preot la închisoarea din Aiud, Gregoriu Biji profesor Turda, Dr. Ioan Bozdog profesor Târgu-Mureș, Virgil Brătălean preot Lunca, Dr. Eugen Bunea medic Major Alba-Iulia, Ioan Ciortea preot Liorinț, Valeriu Crișan preot Șercaia, Virgil Cueuiu profesor Alba-Iulia, Dr. Ostavian Deac medic de circ. Șercaia-Mare, Septimiu Gărduş, preot, Săndulești, Dr. Ștefan Hossu medic legist, Cluj, Iuliu Miclea protopop gr. cat. Petroșani, Victor Mieu primpreztor Blaj, Romul Moldovan v. prot. Văștem, Dr. Iuliu Mureșan șef de serv. adm. fin. Cluj, Virgil Oprea insp. gen. farmacist Busurești, Ioan Patcan preot Bontării de sus, Dr. Alexandru Pop medic șef de spital Târgu-Mureș, Dr. Aurel Pop inspector financiar Cluj, Emil Rișca farmacist Petroșani, Dr. Pavel Sârbu prim-medic jud. Turda, Dr. Ioșif Stoichiță inspector general sanitar Sibiu, Dr. Liviu Stupinsan protopop gr. cat. Șermeș, Ioan Toxaci preot Rădești, Dr. Septimiu Valican prim-procuror Alba-Iulia, Dr. Avram Vesean director de pref. Alba-Iulia.

La ora 9 dimineața preoții: V. Crișan, V. Brătălean, I. Miclea, R. Moldovan, L. Stupinsan au servit o liturghie în catedrală, pentru cei cincisprezece profesori repausați și anume: Metropolitul Dr. Vasile Suciu, Dr. Ambrozie Chețianu, Dr. Ioan Rațiu, Dr. Emil Sabo și Flaviu Domșa, precum și pentru cei 15 colegi repausați. La această liturghie au asistat elevii prezenți la această întrunire dintre cari, în urma inițiativei colegului V. Micu primpreztor, o parte s'au mărturisit și euminescat, o inițiativă ce poate servi ca exemplu pentru viitoarele

intruniri colegiale. După liturgie s'a servit un parastaz, pentru profesorii și colegii repausați. La ora 10, foștii elevi în frunte cu d. Augustin Caliani, au mers în clasa 8-a a liceului, unde a vorbit mai întâi d. A. Caliani, fostul diriginte de clasă în anul 1910. Cu lacrimi în ochi, și-a reamintit de promoția anului 1910, care prin muacă și corectitudine, prin o viață morală și prin un cald idealism și-a format anul fiecare o carieră în viață. Școlile din Blaj au urmat pilda vieții de muncă, idealism și tradiție a unui Horațiu, Mucius Scasvola, Cipariu, Moldovănuț etc. a căror viață a fost un șir neîntrerupt de jertfe. Fiecare colț de piatră din acest orașel de lumină ne reamintește un eveniment, un episod din istoria sbruciumată a poporului român. Iadeamă pe elevii de azi a munci cu aceeași râvnă, spre binele bisericii și a neamului nostru românesc. În numele foștilor elevi a vorbit d. prof. Dr. Ioan Bozdog, cu multă recunoștință față de Blaj, de această Mamă Nutritoare care reprezintă chintesenta sufletului românesc, mulțumind în numele colegilor d-lui prof. diriginte A. Caliani, pentru dragostea părintească, ce a arătat-o foștilor elevi. A vorbit apoi d. Ștefan Pop, actualul director al liceului, care a arătat principiile după care se călăuzește această școală, și anume: creștinismul și naționalismul. După aceea foștii elevi s'au fotografiat în curtea liceului împreună cu profesorii: d-nii A. Caliani, Ioan Băgăian, și cu actualul dir. d. Ștefan Pop.

La ora 11, foștii elevi, au făcut o vizită la Metropoli, la Ilustritatea Sa Dr. Victor Macaveiu, vicar general, care conduce azi Arhidieceza văduvită a Blajului. În numele foștilor elevi a prezentat omagiile lor față de biserica Blajului, d. Dr. Iosif Stoichiță, inspector general sanitar, a aceluia Blaj, a cărui vladici au susținut în timpuri grele conștiința creștinească și națională a neamului nostru românesc. Foștii elevi ai Blajului, nu vor uita nici-când binefacerile acestor școli. A răspuns Ilustritatea Sa Dr. Victor Macaveiu, care spune, că se simte foarte emoționat, fiindcă vede în această vizită, ca și în altele, roadele admirației și învățăturile, cari s'au dat foștilor elevi de acum 25 de ani ai școlilor din Blaj. Reimprospetați amintirile duioase și idealismul de pe vremuri, cu mult mai grele, decât cele de astăzi. Vă urez — spune părintele vicar general — ca să păstrați legăturile sufletești cu aceste școli și în viitor, și credința, care susține aceste școli.

După aceea foștii elevi, au vizitat eimintirul, unde au depus coroane de flori pe mormintele foștilor profesori: Metropolitul Dr. Vasile Suciu, și Dr. Ambrosie Cheșianu, fostul lor director de liceu.

La ora 1 d. z. s'a servit un banchet la restaurantul „Central”, la care au participat, pe lângă d-nii profesori și d-nii: Il. Sa Dr. Victor Macaveiu, Dr. Ioan Sâmpălean fost profesor, Gheorghe Dănilă canonic, A. C. Domșa protopopul și Vasile Moldovan preotul Blajului. Au ridicat toaste d-nii Dr. Ioan Bozdog, în cinstea profesorilor, Dr. Victor Macaveiu pentru toți elevii școlilor din Blaj, Dr. I. Stoichiță pentru d. Augustin Caliani, fostul profesor-diriginte, d. Augustin Caliani pentru foștii elevi, cu cari și-a început cariera de profesor și de cari îl leagă cele mai frumoase amintiri din viața de profesor, terminând această serie liceul în 1910. Părintele protopop Dr. Liviu Stupinean toastează pentru colegii Victor Micu, prim-pretor în Blaj și Valeriu Crișan, preot în Șercaia, cari s'au străduit mult ca să răușesească această intrunire cât mai bine, precum și pentru d-na Maria Caliani și pentru soțiile colegilor, cari sunt de față. Seria toastelor o

Ciortea, care a re-

amintit o mulțime de scene și ghidușii din viața săracă, pe care o duceau pe vremea aceea, unii din foștii colegi. Viitoarea intrunire colegială au fixat-o peste 5 ani, după care fiecare a plecat la datoria lui, aducându-și aminte cu drag și duioșe de anii fericiți ai copilăriei și ai vieții de elevi de liceu, petrecuți între zidurile școlilor din Blaj, această cetate de cultură din preajma Câmpiei Libertății.

Valeriu Crișan

Sfințirea bisericii noi din Iclandul mare

În comuna Iclandul mare din jud. Mureș s'a înființat în anul trecut o nouă parohie gr. cat., din credincioși trecuți la religionea gr. cat. împreună cu fostul preot ortodox pâr. Romul Câmpean.

Înființându-se noua comunitate, credincioșii împreună cu preotul lor au început în toamna anului 1934 zidirea unei biserici noi, pe care după stăruințe de un an de zile au reușit să o dea gata.

Jertfa mai mare a făcut-o pâr. R. Câmpeanu dăruind locul de biserică și lemne de construcție. Ajutat tot timpul de pâr. Ioan Coman din Iclânzel, care cu mult zel a stat alături de pâr. Câmpean, au strâns împreună sumele necesare la zidirea acestei biserici. — S'au făcut colecte benevole între credincioșii gr. cat. din Iclandul mare, între cunoscuții din apropiere și mai ales între preoții gr. cat. din toată Arhidieceza, cari cu trăgare de inimă și-au dat obolul.

Noul locaș de închinare a fost dat destinației sale în ziua de 27 Octomvrie. Actul sfințirii a fost săvârșit în cadrul unor frumoase festivități de Ilustritatea Sa Dr. Ioan Bălan canonic metropolitan și prelat papal, delegatul Metropolei din Blaj, care a mers la Iclandul însoțit de Preaon. Augustin Folea asesor consistorial și director al cancelariei metropolitane, și de clericii abs. N. Florea, I. Târziu, G. Sălăgian și P. Breaz, cântăreți și lectori. — Au concelebrat Preaon. Enea P. Bota protopopul Ludușului și Preaon. Iacob Domșa protopopul Ierautului, pâr. Romul Câmpean și mai mulți preoți din apropiere. Cântările au fost executate de corul bisericii din Luduș. Vorbirea festivă a ținut-o pâr. canonic Dr. Bălan, iar preotul R. Câmpean a făcut darea de seamă despre contribuțiile făcute în favoarea bisericii, care a costat cam 200,000 lei.

A făcut foarte bună impresie faptul că în cursul s. liturghii s'au împărțit cu s. Taine toți credincioșii. — Tot așa s'a întâmplat în parohia apropiată Iclânzel unde pâr. I. Coman a servit mai de dimineața, împărțind majoritatea bunilor săi credincioși, cari au luat parte după aceea la bucuria celor din Iclandul.

La această frumoasă sărbătoare foarte reușită, deși vremea era ploioasă, au luat parte popor din mai multe comune și un mare număr de intelectuali, dintre cari amintim pe Dl medic Dr. Florian din Târgu-Mureș, avocat Dr. Pinteș din Luduș, Dl proprietar Andreiu Rusu din Barboși, Dl Tertulian Langa și alții mulți. — Toți oaspeții au fost găzduiți la masa ospitalieră a pâr. Romul Câmpean, — care a avut bucuria să-și vadă încununat de succes deplin străduințele sale.

Raportor

Pentru înzestrarea armatei. Guvernul țării a încheiat săptămâna trecută un contract cu uzinele Reșița pentru fabricarea de tunuri. Contractul e în valoare de trei sute milioane Lei. În planul de înzestrare a armatei se pregătește un nou contract, pentru tunuri antiaeriene (impotriva aeroplanelor) în valoare de un miliard Lei.

M. Sa Regina Marla în ajutorul săracilor. Din prilejul împlinirii aior 60 de ani de vechime, M. Sa Regina Marla a făcut să se reverse o rază de bucurie asupra celor ce și petrec zilele vieții lipsiți uneori chiar și de hrana de toate zilele. A dăruit deci primarului general din București o sută de mil de Lei, pentru a fi împărțiți săracilor din Capitală.

Cununie. Duminecă, în 10 Noemvrie a. c. s'a celebrat în catedrala Schimbarea la Față din Cluj, cununia religioasă a dșrel Lucia Prie cu d. Dr. Tiberiu Rusu. — Felicitările noastre!

În ziua sf. arhanghel Mihail și Gavril Principele moștenitor al tronului își sărbătorește ziua numelui. În catedrala Blajului s'a slujit cu acest prilej la sfârșitul sf. liturghii, o slujbă la care au luat parte autoritățile bisericești, școlare, administrative și militare din localitate. A servit H. D. Dr. Ioan Bălan, canonic, înconjurat de sobor de preoți.

Reunirea Femeilor gr.-cat. din Blaj își începe activitatea de pregătire sufletească pentru sfințele sărbători ale Crăciunului. Începând cu ziua de 17 l. c. în fiecare duminică după masă se va ține în Capela Institutului Recunoștinții, la ora 3 d. m., câte o conferință religioasă pentru tinerile meserieșice, cari sunt invitate pe această cale de a lua parte la aceste prilejuri de primenire sufletească. Preot conferențiar va fi Cl. D. Tit Liviu Chinezu, profesor la Școala normală de băieți.

Cruce la mormântul tribunului Ellseu Todoran. Ellseu Todoran a fost clericul de anul al III-lea al Seminarului teologic din Blaj care, în anul 1848, fiind tribun în lagărul lui Axente, a fost ucis de Unguri în apropiere de Alud, dimpreună cu vicetribunul Iosif Barna și alți 36 de români. Local, unde au fost îngropați acești martiri ai neamului nostru, nu era cu nimic însemnat, căci semnul lor de odihnă veșnică scotea ochii stăpânitorilor de ieri. Astăzi acum din Alud că din bunăvoința și dragostea de neam a distinsului medic Dr. Victor Fodor, directorul Sanatorului de-acolo, martirul Ellseu Todoran și soșii, vor avea, în curând, o cruce frumoasă de pomenire, care va vesti locul lor de veșnică odihnă.

Camera de Muncă din Blaj aduce la cunoștință tuturor celor interesați că listele electorale provizorii, sunt afișate și stau la dispoziție dela 10 până la 20 Noemvrie 1935. Listele electorale din județul Tr. Mică se pot cerceta în fiecare zi sub durată oarelor oficioase la sediul filialei Camerei de Muncă din Blaj, iar listele electorale din județ la fiecare pretură, pentru alegătorii din plasa preturii respective. Contestațiile, fie pentru cei omși fie pentru cei greșiți în scriși se vor înalța Comisiei Interimare a Camerei de Muncă până la data de 25 Noemvrie 1935. Amănunte se pot cere dela biroul Camerei.

Fapta bună deschide inimile. O mică revistă clujană, plină de gânduri și fapte creștine, aduce tocmai din pustul arzător al Africii următoarea întâmplare. Trei călători călătoreau prin nisipul ce le frigea picioarele.

Obosiți de drum, chinuți de foame și de sete, călugării căutau un loc plin de verdeață, cu izvor lângă el, unde să-și poată stăpâra setea. Locurile acestea numite oaze, sunt foarte rari. Dumnezeu însă le-a îndreptat pașii tocmai spre un loc de acesta. Alături de arbori, cari închideau între sine un izvor cu apă răcoritoare, era o colibă dinăuntrul căreia nu răspundea nimenea. Călugărul mai tânăr a întins mâna să ia fructe din arbore. Cel mai bătrân însă l-a oprit zicându-i: — Pomul nu e al nostru. Stăpânul poate nu e acasă. Să ne mulțumim cu umbra pe care ne-o dă. — Auzind aceste cuvinte frumoase, stăpânul care se uita din colibă să vadă ce vor face, a ieșit afară, l-a ospătat și l-a întrebat: — Spuneți-mi, ce religie urmați, căci mi-se pare cea adevărată. — Călugării l-au spus și în coliba stăpânului, odată cu sufletul său luminat și botezat, a intrat lumina lui Hristos. Fapta bună, e o rază din lumina dumnezeiască.

Exportul țării noastre. Până în ziua de 25 Oct. au trecut granița, luând drumul străinătății, următoarele cantități de fructe: un milion 545 de ml 445 kg. struguri; 540 ml 350 kg. nuci cu coajă, 36 ml 528 kg. sămburi de nuci; două milioane 167 ml 268 kg. mere; un milion 260 ml kg. prune uscate; 372 ml 370 kg. prune proaspete; 64 ml 204 kg. caise și 127 ml 358 kg. vin. — În ce privește porumbul se vor trimite în Svedia zece ml de vagoane.

Luna se va fărâmița? Un englez care se ocupă cu corpurile cerești spune că în curând se va produce o mare schimbare în mersul lunii. Ea va trece adică printr-o regiune primejdioasă. În regiunea aceea se va rupe în bucăți, mai întâi în două, apoi în patru și pe urmă în opt. Bucățile acelea se vor așeza în jurul lunii ca inelul din jurul planetei Saturn. După această schimbare, — spune englezul, — vom avea în fiecare noapte lună plină. — Această schimbare se spune că se va produce „în curând”. Să nu uităm însă că atunci când e vorba de o schimbare în mersul corpurilor cerești, o sută de mii de ani „curând” de tot.

A murit în tren. Femeia Eleonora Vasilu, de 70 de ani, de fel din Galați, a plecat săptămâna trecută la Suceava, ca să se închine unei icoane despre care se spune că e făcătoare de minuni. La întoarcere bătrâna sta de vorbă cu ceilalți călători din tren. În apropiere de gara Balnătești i-s-a făcut dintr'odată rău, a leșinat și a murit imediat. Un doctor care a examinat-o a spus că a murit de un atac de inimă.

S'a aprins un autobuz cu 25 de călători. Săptămâna trecută trecea un autobuz cu 25 de călători pe drumul ce duce de la Cernăuți la Berhomet. Pe când trecea prin mijlocul unei comune, dintr'o scântee a curentului electric s'a aprins uleiul care se prelinge pe motor. Șoferul a auzit o explozie, a oprit imediat și a stins focul care a încins motorul. În timpul stingerii s'a produs între călători o turburare de nedescris. Unii au spart geamurile, sărind afară, iar alții au ieșit pe ușă. În câteva secunde autobuzul a fost golit. Nu s'a întâmplat nici o nenorocire.

O nouă invenție. Am auzit de razele x, cu ajutorul cărora doctorii privesc înăuntrul trupului omenesc, căutând să vadă dacă e sănătos ori beteag. O știre sosită din străinătate ne spune că s'au descoperit raze cari acoper orice obiect și orice ființă. Razele acelea au fost descoperite de un tânăr inginer, un fizician vestit, care a și făcut o experiență, de

față fiind mai mulți privitori. Pe scena unui teatru a așezat mai multe obiecte și oameni. A lăsat apoi să cadă asupra lor razele cele noi, și în câteva secunde obiectele și oamenii nu s'au mai văzut. — Departe merge mîntea omenească. Multe lucruri descoperire. Și când ne gândim că ea e numai o scântee ruptă din lumina dumnezeiască, pe care Dumnezeu a dat-o, din dragoste curată, fapturi omenești. Ce lucruri, și mai mari și mai luminate, vom vedea atunci când vom sta, dacă ne vom învrednici, față la față cu lumina cea veșnică.

A căzut în Olt dela 35 m. înălțime. Vopsitorul Andrei Polevca din Făgăraș, vopsea săptămâna trecută un funicular înalt de 35 m., ce trece pe deasupra Oltului în apropierea Făgărașului. În momentul când a ajuns cu vopsitul la mijlocul Oltului, din cauza frigului i-au înghețat mâinile și ne mai putându-se ține de funia de fier, a căzut în Olt dela o înălțime de 35 m. Doi muncitori de pe țărm au observat nenorocirea, au luat imediat o barcă și au scăpat pe vopsitor dela înec.

Căsătoriile în Turcia nu se pot încheia decât dacă mirii știu scrie și citi. Așa a poruncit președintele țării, căci cum poate, — spune el — să-și crească cineva copiii cumsecade, să-i înalțe sufletește, când nu-și știe iscăli nici numele. — Iată o măsură care ar fi foarte potrivită și la noi. Nu odată și-e dat să fi de față la încheierea unei nunții când mirii nu-și știu iscăli numele. Trebuie să pună degetul pe actul lor de căsătorie. Dar atunci cum vom putea întrevădea în viitorul neamului înălțare, lumină și mărire?

Ce face omul în decursul vieții. Un cetățean a împlinit vârsta de 78 de ani. În ziua împlinirii s'a oprit localul și a căutat în trecutul lui, ca să vadă cum și-a petrecut viața. Iată ce-a găsit: A dormit 26 ani. S'a îmbrăcat doi ani. S'a desbrăcat tot doi ani. A scris opt și a citit șase ani. A cântat la pian opt și a vorbit un an. A călătorit, s'a spălat și s'a scaldat câte un an. Hrănindu-și trupul a cheltuit nouă ani de viață. A învățat zece și a judecat trei ani. Nu ne spune însă bătrânul, câți ani ori cel puțin câte luni ori săptămâni a stat în biserică și s'a rugat lui Dumnezeu.

S'au încăerat locuitorii alor două comune. În comuna Ceahar din jud. Cernăuți, s'au întâlnit la o sărbătoare locuitorii din două comune învecinate. La început și-au petrecut împreună, frățeste, dar spre spartul târgului, când capetele li-s'au amețit de bețură, s'au luat la ceartă pentru o pricină mai veche, un pământ despre care fiecare spunea că e al lor. Încăerarea a ținut câteva ore până când, obosiți și treziți din beție, s'au împrăștiat spre case. Au sosit însă jandarmii cari i-au strâns din nou, să-i la răspundere, căci pe câmpul de bătăle au rămas doi morți și numeroși răniți.

Nu umbrați pe linia ferată. În prima zi a acestei luni, seara, două femei din Șieu-Măgheruș, numite Marla Bendeau și Marla Iclondean, treceau pe linia ferată în dreptul podului de lângă Șieu-Sfântu. Femeile erau ocupate, vorbeau cu zor despre nu știu ce pășanie din comuna învecinată. În urma lor venea cu lufeală nebună trenul Cluj-Bistrița. Cele două femei au fost surprinse de tren și în câteva clipe trupurile lor au fost zdrobite de roatele greoaie.

Furtună puternică în Japonia. La sfârșitul lunii trecute a bătut o furtună cumplită în Japonia. Apele din jurul țărmului au fost ridicate, valuri mari cât palatele, și arun-

cate pe țărm. La Tokio au fost rase de pe suprafața pământului 31 de mii de case, iar la Nagoja 15 mii. În orașelul Taruda s'a prăbușit o parte din pământ acoperind pe vecie 13 persoane. Apele au distrus poduri de cale ferată de pe râul Nazul. Un tren de călători s'a prăbușit în râu. 11 persoane au fost omorâte și vreo 50 grav rănite.

Primejdiiile sportului. Astăzi e la modă sportul. Se face pretutindeni, cu rost și fără rost. Mulți însă ajung în prăpastie depe urma lui. Unii în ce privește lăturea sufletească iar alții cea trupească. Astfel, un vestit călăreț din Londra, care'n viața lui nu s'a ocupat cu altceva, a plecat săptămâna trecută iarăși la călărie, cu un cal năruș. Pe drum calul s'a speriat, a luat-o la fugă, iar călărețul a căzut din șea, rămânând acățat numai de scări, fiind târat pe pietrele străzii câteva sute de metri. Trupul călărețului a fost grav rănit, iar creierii i-au fost împrăștiați în calea trecătorilor.

x Atragem atențiunea CITITORILOR NOȘTRI asupra inseratului a fabricii HEINRICH FRANCK SÖHNE S. A. R. pentru Industria produselor de cafea, București-Brașov.

In plină vară

Am pășit în jumătatea a doua a lunii lui Brumar. Am trecut pragul postului Crăciunului, când, în alți ani, copiii se veselau lunecând pe ghița pârâielor, în dimineți friguroase.

Anul acesta însă sărbătoarea lui Sămăhăi a trecut într'o frumoasă zi de vară, și vara se menține încă de te întrebă nedumerit: de unde atâta căldură? Dimineața după o noapte lungă, senină ca albușul oului și luminată, ca ziua, de luna plină, pământul e acoperit cu invelitoare albă de brumă. Răseala însă nu ține, cât ce se ridică soarele și își trimite sulțile sale pe pământ, bruma se furiează nevăzută cine știe la spre ce colțuri, și căldura se întinde ca'n timpul verii.

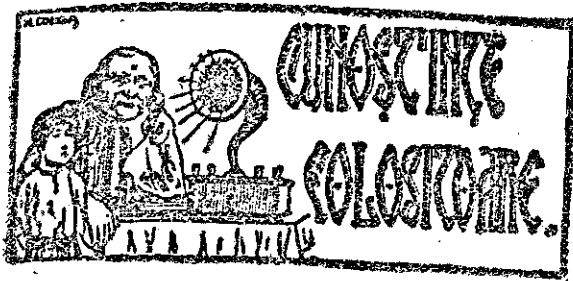
Ne amintim că la începutul verii, câteva săptămâni, era mai rece ca acum. În unele părți ale țării apoi, a bătut tot timpul o secetă cumplită. În alți ani, parcă vremea nu era așa de schimbăcioasă, era mai temeinică nu făcea din vară toamnă și din început de iarnă, vară. Ori, poate, se ia și ea după oameni. Că tare schimbăcioși mai sunt.

Din partea unui cefitor

Di Ștefan Varga, învățător pensionat în Zălau, un vechiu și statornic cefitor al gazetei noastre, ne trimite, odată cu plata abonamentului, următoarele șire:

După o activitate neîntreruptă de 40 ani întru luminarea neamului românesc, ca inv. dir. în comuna Chiehița jud. Sălaj, mi-am strămutat domiciliul la Zălau, capitala jud. Sălaj strada Vasile Alexandri Nr. 11, casă proprie. În urma acestei strămutări rog a-mi trimite mult plăcuta gazetă „Unirea Poporului”, de care până trăesc nu mă pot despărți, pe noua adresă. Sunt pensionat și după ce mi-am crescut copiii, doi slujitori ai altarului, adesea proși, două fete învățătoare măritate, una preoteasă, una măritată după notar, am venit la Zălau unde înainte de războiu abia erau 10—15 Români, iar acum așa suntem de mulți înecat cu ajutorul lui Dumnezeu avem două biserici, una unitară și una ortodoxă, cari înainte de războiu cu totul lipsseau. — Înainte de războiu era Zălaul unguresc — acum ne simim, și aproape cu bus rezultat, spre românizarea lui.

Pomii roditori

— Nucul —

Nucul este cel mai prețios pom roditor. El căutat atât pentru fructele sale cât și pentru lemnul său.

Fructele sale sunt bune de mâncat. Prin stoarcere, dau ulei bun pentru gătit și pentru fructele de post. Uleiul de nucă e plăcut la gust, dar răncezește foarte ușor. Uleiul de nucă răncezesc face arsuri la stomac.

Lemnul de nuc este foarte bun pentru lucru. Din cauza aceasta e cumpărat și peste graniță. În anul trecut, mai mulți străini au început să cuture satele de pe la noi și să cumpere lemnul de nuc. Sătenii, ademeniți de prețurile ce li-se imbiau, au început să taie nucii cei mai frumoși și să-i vândă străinilor. De aceea, Ministerul de Agricultură a oprit tăierea și vinderea nucilor. Azi toți nucii de pe hotarul unei comune sunt înregistrați la Primărie și nimeni nu poate tăia vre-un nuc de pe proprietatea sa, până nu primește îngăduință de la Primărie.

Prețul nucilor încă este destul de mare. În anul acesta s'a plătit kilogramul de nucii cu 13 lei. Sunt nucii cari dau aproape șase saci de fructe. Socoțind sacul numai 40 kgr., avem de pe un singur nuc un venit de peste 3000 lei. Dar să nu culegem de pe un nuc numai un sac de nucii, și încă avem un venit de 500 lei.

În anul trecut s'au vândut peste graniță, poame în valoare de 235.514.075 Lei. Din aceasta sumă, 168.217.740 Lei face valoarea nucilor. Deci din întreaga valoare de vindere a poamelor, 70 la sută o dau nucile.

Nucul se întrebuințează și de leac, aproape în toate părțile. Din frunzele lui, cari trebuie culese, când încep nucile a se coji, se face un ceai, bun pentru vindecarea copiilor scrofuloși.

Fiertura frunzelor tămăduiește buzele și rănilor.

Mugurii încă se întrebuințează. Un pumn de muguri se fierbe bine în untură proaspătă de porc. Se capătă o pomadă bună în contra mătrefei capului.

Din fiertură de frunze și de coajă de nuc se pot face băi la copii slăbănogi și scrofuloși.

Coaja de rădăcină de nuc fiartă dă o zeamă, care se ține în gură pentru petolirea durerilor de măsele.

Coaja e bună și în contra răiei. Iar peșinginea se poate vindeca dacă se unge cu suc de coajă de nucă verde.

În contra frigurilor încă e bună coaja de nucă verde. Coaja se păstrează într-o sticlă cu rachiu și se bea câte un paharuț cu o seară înainte de friguri.

Nucul e foarte des amintit și în cântecul de la țară.

*Coalea'n vale la isoard
Este-un nuc cu frunsa rară,
Und' s'adun cucii din țară,
Și cântă mereu de dor,
De dorul voinicilor.*

*Peste Olt, peste Olteț
Mi-a răsărit eușuleț.
Nucu 'nalt și frunsa rară
Cântă cucii, se omoară.
Și'n poalele nucului,
Cântă mama cucului.
De din jos de rămurele
Cântă două turturele.*

(Rev. Ion Creangă VI).

În țara întreagă avem peste cinci milioane de nucii. Acest număr e foarte mic, mai ales dacă socotim că dealurile țării noastre sunt cât se poate de potrivite pentru creșterea nucilor. La noi, nucii rodesc mai bine ca și în alte țări. Și nucile noastre sunt celea mai prețuite pe piețele lumii, mai cu seamă de când s'a adus legea, că nu se pot vinde peste graniță numai nucii aleși și bine curățite.

Pentru aceea să se sădească cât mai mulți nucii. Pe lângă drumuri, pe marginea pășunilor comunale, pe coaste și pe orice loc nefolosit să se sădească nucii. Prin aceasta ne facem bine nouă, urmașilor și țării noastre.

Ion Popu-Câmpăneanu

Oaia Karakul

Originară din Afganistan s'a răspândit în ultimul timp pe tot globul pământesc, atrăgând pe mulți amatori, atât pentru lăcuș și supletea pielășelilor, cât și pentru rentabilitatea creșterii rasei.

Faptul că ea a fost importată în toate țările: România, Rusia, Germania, Franța apoi în America, Australia etc., arată perfect adaptabilitatea rasei la diferite soluri și climate, păstrând calitățile originale ale rasei.

Cu mult mai puțină pretențioasă decât rasele noastre europene: Merinos, Tgae, Turcana, Stagăș, hrana pentru oaia Karakul nu poate fi alta decât cea oferită oilor de pe la noi. Adesea tot ce constituie hrana de căpetenie a vitelor de pe lângă fiecare gospodărie. Pășunatul liber formează hrana principală a ei, atât pe pășuni cât și pe miriște, deci pășunile din județul nostru constituie o hrană foarte bună.

Dacă din toate rasele de oi Karakulul se consideră printre cele mai rezistente (care se obișnuiește ori unde), aceasta se potrivește de minime losului de origine, unde mortalitatea nu trece 2 procente la sută. Bine dezvoltată și puternică, rezistă celor mai cumplite geruri, căldurilor mari, vânturilor puternice și rsei, este însă foarte sensibilă la umezală. Mortalitatea, după datele de până acum, ajunge la noi în țară (în Basarabia unde se crește pe o seară întinsă) până la 7% și mai mult din acestea pier din cauza boalelor pricinuite sau în legătură cu umezala. Din acest motiv, acolo unde pe pășuni bălțește apa, chiar și numai în toată primăvara, creșterea oaii Karakul nu se poate face nici decât.

Exploatarea acestei rase constituie azi una din cele mai rentabile (aducătoare de câștig) întreprinderi. Producția „Astrahanului de Basarabia” cum se numește în uzul comerțului rasei Karakul, este mult favorită, oferindu-se și acum prețuri frumoase.

Inerucirea (cercirea) cu țureana noastră dă rezultate neblănite, produsele sunt de cali-

tate și fineță neîntrecută și fiind căutate se obțin prețuri din cele mai mari.

Dacă examinăm datele obținute în ultimii ani în Basarabia, unde există cele mai multe crescătorii, atât la fermele statului cât și la particulari, putem constata că media veniturilor brute trece peste 1000 lei de bucată.

Din motivele expuse, recomandăm călduros această rasă agricultorilor și crescătorilor de oi.

O bună înercuire (cercire) între oile noastre țureane și oia Karakul asigură crescătorilor noștri un câștig mai mare creșterii rasei noastre.

Produși pur sânge și jumătate sânge Karakul se găsesc la fermele statului cu prețuri destul de mici și se pot obține ori când.

Un modest început ar trebui să se facă în această direcție, pornind însăși din inițiativa crescătorilor noștri mai distinși, orice alte lămuriri primind de la biroul Secției agricole a județului Târnava Mică.

V. Frâncu
inginer-agronom

După culesul viilor

A trecut și culesul viilor. Pivnițele gospodarilor harnici și pricepuți sunt pline de butoaie în cari fierbe mustul de curând stors din struguri.

În ce privește cantitatea anul acesta s'a prezentat foarte bine. A trecut cu mult cantitatea mijlocie a ultimilor cinci ani. În unele părți oamenii n'au mai avut vase în cari să așeze mustul și de aceea l-au vândut pe prețuri destul de mici. În regiunile cu vii întinse, la Pașcani și Odo-bești, lipsa vaselor a făcut pe locuitori să vândă mustul cu 2 Lei litrul.

De altfel s'a observat peste tot locul o scădere a prețului vinului. Mai ales în Vechiul Regat unde se găsește sădită multă viță de vie de soi slab. Vinul din această viță nici nu poate fi vândut și scrie o mare gazetă bucureșteană că oamenii neputându-l vinde beau mereu încât umblă toată ziua beți.

Sunt unele lucruri peste cari nu se poate trece cu vederea cu acest prilej. Sunt mai ales două. E mai întâi lipsa de grijă asupra vinului. Regiunea Târnavelor e una dintre cele mai potrivite și mai bogate din întreaga țară pentru vii. Și cu toate acestea în multe comune la Paști nu mai găsești un pahar de vin cum se cade. Oamenii nu știu sau nu vreau să-l îngrijească, destul că nu-l îngrijesc. Vasele nu

sunt ținute curate și de aceea vinul are miros dacă nu cumva are și gust de oțet.

E un adevărat meșteșug să știi îngrijii cum se cade vinul. Să știi cum trebuie întreținute vasele și de câte ori trebuie schimbat pe an dintr'un vas în altul. Sunt multe cărticelă pline de învățătură în privința aceasta. În decursul serilor lungi cari vin de aici înainte, când lucrul nu prea îmbulzește pe locuitorii satelor noastre, pe acolo unde sunt vii gospodarii își pot petrece foarte folositor timpul citind din cărticelălele acelea. Prețul vinului bun de pe Târnave îl iau alții. Aceia care-l cumpără toamna must, îl îngrijesc bine și peste un an sau doi îl vând Cehoslovacilor, Austriecilor și altor neamuri.

Mai e apoi un lucru asupra căruia trebuie să ne oprim. Se plantează și acuma în unele părți viță de soi slab. Adevărată vreme pierdută și pământ ocupat în zadar. Rodul strugurilor acestora nu-l cumpără nimeni căci nu-i bun. Iar la masa de gospodăru bun nu se poate cinsti un străin c'un astfel de vin.

Vase curate în care să punem vin de viță bună. Asta ne trebuie. Pământul țării noastre e darnic în această privință. Să folosim acest dar dela Dumnezeu, așa cum se cuvine.

Grădinile noastre

În gazeta noastră am scris de nenumărate ori de grija ce trebuie s'o dăm pomilor și am arătat rezultatele pe cari le dobândim, în urma muncii depuse. Țara noastră cu drept cuvânt numită România fructelor, ar trebui să aibă o altă înfățișare în această latură, dacă s'ar respecta regulile necesare unei bune organizări a pomiculturii. Nimic mai ușor, și totuși nu se face prea mult progres în această direcție. Nu ne putem mulțumi numai cu expoziții, ci trebuie să începem odată organizarea pomiculturii pe baze noi, să nu rămânem în urma altor state din Europa.

Pomii fructiferi în România ocupă o suprafață de 340.000 hectare. Pe această suprafață sunt circa 90 milioane pomi, după cum ne arată datele ce le avem înaintea noastră.

În fața acestor cifre, România este așezată a patra țară cultivatoare de fructe din Europa. Din mila lui Dumnezeu dispunem de un număr foarte mare de pomi, ocrotiți în cea mai mare parte numai de puterea Lui. Țara noastră cu adevărate păduri de pomi ar putea face minuni cu fructele ei, dacă odată ar începe a se pune ordine în ramura aceasta de producție, aducătoare de mari venituri.

Cercetând datele exportului nostru de fructe, constatăm zilnic, că, cantitatea lor se mărește. E dovada cea mai bună, care trebuie să ne pornească odată din locul acesta, să pornim la o mai bună organizare a culturii pomilor.

Aci au cuvântul Camerele de Agricultură cu specializării lor. Ele trebuie să pornească munca în mijlocul cultivatorilor de pomi. Ea trebuie să dea îndrumările necesare prin agronomi, începând dela sădirea lor și până la exportarea fructelor.

Alte popoare cu un număr mai mic de pomi fructiferi fac adevărate minuni. E adevărat că îngrijirile ce se dau pomilor sunt altele ca la noi. E mai multă grijă și muncă pentru ei.

Sârbii au mai puțin de 30 milioane de pruni. Dar au peste 35.000 de cuptoare de uscat prune, și numai 1200 cazane de țuică.

La noi deabia avem 2000 cuptoare de uscat, și punem în negoț 7-8 milioane kg. de prune pentru hrană. În schimb avem 40.000 cazane de țuică din care izvoresc, în anii buni, până 150 milioane kg. de țuică destinate otrăvirii oamenilor.

Trebuie să se mărească numărul cuptoarelor de uscat, să se planteze pomi de calitate bună, și să se depună mai multă muncă pentru dezvoltarea acestei ramuri legate de agricultură.

Fructele românești, fără grija necesară dată pomilor, nu vor putea avea asigurată nici o piață, căci locul lor va fi ocupat de fructele țărilor cu fructe mai frumoase, aducătoare de calități mai bune, mai superioare.

Oimplu I. Barna

Poșta gazetei

Vasile Opreșor, București. Am primit două sute Lei. Una sută am trecut-o în abonament, care e plătit până la 15 Martie 1936. Restul de o sută, după dorința Dvs., l-am trecut în fondul de ajutor al gazetei. — *Cu vii mulțumite.*

Abonat No 4790. La întrebarea D-Tale trimisă nouă la gazetă îți răspundem că cel mai bun lucru este dacă cu plângerea D-Tale te îndrepti către Preasfințitul episcop Dr. Alexandru Nicolescu al Lugojului, care va cerceta cazul și, te asigurăm, că nu va lăsa la nici un caz păgubită biserica. — În aceeași vreme îți mulțumim pentru cuvintele de mulțumire și de încurajare pentru tâlcuirea sf. evanghelii. Noi, din parte-ne, facem tot ce ne stă în putință ca foaia să fie cât mai bună. Ce bine ar fi dacă ne-ar ajuta și cetitorii în nizuința aceasta a noastră, plătindu-și regulat abonamentele și scăpându-ne în felul acesta de o mare grijă.

Vasile Băzaș U. S. A. Am primit dela banca din Sibiu, în contul abonamentului Dvs 1000 (una mie) Lei, pe cari l-am trecut după cum urmează: 300 Lei pe 1931, 300 pe 1932; 300 pe 1933 și 100 pe 1934. Mai aveți de plătit 200 Lei pe 1934 și 300 pe anul curent.

George Suciș U. S. A. Am primit prin păr. redactor Iuliu Maior suma de Lei 500. Intrucât abonamentul Dvs. e plătit până la 31 XII-1935, Vă rugăm să ne scrieți ce să facem cu acești bani.

George Podină. — Am primit Lei 300. Abonamentul achitat pe 1933 și 1934.

Simule Victor. — Aveți de plătit încă 90 Lei până la 31 Dec. 1935.

Samson Vătcă. — Din suma de 250 Lei am trecut pe 1933 Lei 90; 1934 Lei 150; 1935 Lei 10.

On. Ignațiu Sabo. — Am primit abonamentul pe 1935.

Am primit câte 150 Lei dela următorii: Ilie Ivan, Crișan Emilian, Crișan Alexandru, Ioan Alexandru, Ignațiu Sabo, Simule Victor, Romul Mihalca, Pr. Iosif Bi-lațiu, Nicolae Anca.

Alte sume: Carolina Bereș 75; Teodor Avram 100; Ioan Medeșan 40; Pop Grigore 50; Ana Todoran America 288; Petran Ioan Mitrescu 70; Roșca Vasile 115; Ganga George 100; Biserica Șercaia 400; Samson Vătcă 250; Victor Silaghi 265; Emil Timbuș 100; Burian E. 100; Târziu Iulian 300; G. G. Câmpănu 75; Iepure Ioan a P. 50.

Lista neagră

Dușmanii foii

Dușmanii foii sunt toți aceia cari au primit-o ani de-a rândul, s'au fâlit că sunt și dâșii oameni cu carte, iar acuma, când le cerem bani, nu vreau să ne mai cunoască. Iată numele unora dintre acei cari ne-au păgubit astfel:

Voina Maxim, Daia rom.	dator	663
Vasile Mibu, Cergăul Mare	>	470
Sitiaș Vasile, Cristolțul mare	>	690
Petru Căpășină, Porumbacul de sus	>	515
Petru Cordoș, Cornești (Cluj)	>	655
Ștefan Bucerzan, Cergăul mare	>	675
Cotlăuș Mihail, Miheșul de C.	>	265
Cornel Crișan, Oieșdea	>	738
Nicolae Lupu, Țapu	>	813
Vasile Muntean, Țapu	>	658
Teodor Toncean, Sântu	>	178
Mihai Banciu	>	813
Anica Medrea, Ruja	>	513
Gheorghe Baciș, Țagul mare	>	285
Gheorghe Boldor, Ormenișul de M.	>	342
Ioan Coste, Sântu	>	522
Alexandru Câmpănu, Archiud	>	732
Horga Mihai Maxim, Minișul de sus	>	807

Vom continua cu asemenea liste și pe acești dușmani ai foii noastre îi vom da și pe mâna avocatului nostru.

Redactor: IULIU MAIOR

Sub tipar!

Sub tipar!

Calendarul dela Blaj pe 1936

care cuprinde, pe lângă toate celea ce se cer dela un calendar, și nelipsitul *Indreptar bisericesc* pentru cantori și preoți, cu tipicul tuturor duminicilor și sărbătorilor de peste an.

Apoi o bogată parte pentru „*învățătură și petrecere*“ cu îndemnuri creștinești, sfaturi folositoare la toate trebuințele, povestiri, poezii, glume și numeroase chipuri din țară și din toată lumea

➡ Mai ieftin ca totdeauna! ➡

În acest an, plin de necazuri și de poveri, am ținut seamă de lipsa de bani a cetitorilor și am statorit prețul calendarului popular, mai ieftin ca totdeauna. Și omul cel mai necăjit poate rupe dela necazurile sale un preț așa de neînsemnat.

Pe așteptare, nu putem trimite calendare!

Cine dorește să aibă calendar frumos și ieftin, să aștepte Calendarul dela Blaj, care-i prietenul cel mai bun al fiecărui creștin.